

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Kloven en breuken

Vicky Apio is een vredesactiviste in Zuid-Soedan en voert strijd tegen genderongelijkheid. Beeld: Henri Luites.

Gemeenschap van alles wat is

Lange tijd hebben we gedacht dat we in gescheiden werelden konden leven. Het kon met de ene groep goed gaan en met de andere slecht, zonder dat het geheel eronder zou lijden. Het kon met de natuur slecht gaan, maar dat had geen gevolgen voor de mensen. Maar het blijkt steeds duidelijker: dat klopt niet. We zijn een gemeenschap van alles en iedereen. Niets valt buiten de gemeenschap van God.

Maar leven in gemeenschap met allen en alles, kan dat wel? Betekent 'gemeenschap' niet per definitie dat sommigen er wel en anderen daar niet bij horen? Wat betekent het om telkens de grens die dreigt te ontstaan, over te gaan? Dat verkennen we in deze jaargang van Stad Gods.

Kloven en breuken

Ten diepste is onze 'gemeenschap van alles wat is' een gebroken gemeenschap. Steeds opnieuw ontstaan er breuken en doemen conflicten op. 'Gelukkig die vrede brengen,' zegt Jezus in de Bergrede, 'want zij zullen kinderen van God genoemd worden' (Mattheüs 5,9). Uiteindelijk willen de meesten van ons vrede. Tegelijkertijd betekent dit niet dat onvrede ontkend en conflicten toegedekt moeten worden. De weg naar vrede kan strijd en haat met zich meebrengen. Belangrijk is dan om het einddoel niet uit het oog te verliezen. Rumi zegt: 'Vorbij goed en kwaad is een veld. Daar zal ik je ontmoeten.' Hoe ontmoeten wij elkaar voorbij kloven en breuken?

Bij het beeld: Kloven en breuken kunnen gelukkig ook overwonnen worden. In dit nummer verschillende vrouwen die zich inzetten voor vrede. De afbeeldingen worden verbonden door het gebruik van blauw als de kleur van de vrede. **Op de cover:** De overleden Vivian Silver (rechts) was de medeoprichtster van Women Wage Peace, een organisatie waar Palestijnse en Israëliëse moeders gezusterlijk over de geloofsgrenzen heen samen demonstreren voor vrede. Verder in dit nummer zijn: Vicky Apio en Narges Mohammadi. In beeld gebracht door Henri Luites.

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Ha Mariella,

Wat bijzonder dat iemand een schilderij van Vivian Silver heeft gemaakt voor dit blad. Bijna niemand kent haar, maar zij was een inwoner van Israël die ontzettend veel voor mensen in Gaza betekend heeft. Ze zette zich in voor vrede tussen Israël's en Palestijnen, met een organisatie waarin Israëlische en Palestijnse vrouwen zij aan zij strijden. Het grootste wonder vind ik nog wel dat deze organisatie na haar gewelddadige dood niet bij de pakken neerzat, maar doorging. Hier heb ik echt bewondering voor.

Ik vind het zelf namelijk nogal ingewikkeld als iemand een heel andere gedachtewereld heeft. Ik kan er dan echt niet bij dat iemand zo denkt. Vroeger dacht ik altijd dat je mensen toch met redelijke argumenten zou moeten kunnen overtuigen, maar intussen ben ik erachter gekomen dat dat zo makkelijk niet is. Meestal spelen er allemaal andere dingen mee. En voor je het weet ben je bezig met gelijk krijgen en strijd. Het is zo makkelijk om iemand te zien als tegenstander, als iemand die fout is, slecht of gevaarlijk.

Daarom las ik laatst weer het boek 'hoe houd je je hart zacht'. Eigenlijk gaat het over dit thema. De schrijfster vertelt hoe zij zich inzet om met Joden én pro-

Het is zo makkelijk om iemand te zien als tegenstander

Palestijnen in Nederland in gesprek te blijven, maar dat het er wel op lijkt dat alle partijen steeds meer verhard en hun standpunt. Ook al willen de meeste mensen (net als Vivian Silver) uiteindelijk het liefst vrede.

Moeilijk hoor om de nuances te blijven zien en weg te blijven van harde standpunten die ons juist uit elkaar jagen. Luisteren met je hart noemde iemand dat van de week. Echt naar elkaar luisteren zonder elkaar meteen te veroordelen en nieuwsgierig te blijven naar het verhaal achter iemand.

Ik heb daar best wel moeite mee. Heb jij tips hoe je echt naar mensen kan luisteren zonder meteen te oordelen, ook als je het totaal niet met ze eens bent?

Groetjes, Helene

Helene Timmers is geassocieerd lid van Casella. Ze werkt bij de provincie Utrecht en doet daarnaast onderzoek naar geestelijke zorg in de laatste levensfase.

Hoi Helene,

Oei daar vraag je me wat!!! Ik vind het ook niet gemakkelijk. Het lijkt soms wel alsof de wereld kreunt en in brokken uit elkaar ligt... Ik moet wel eens denken aan die oude kunst van Kintsugi. Een techniek die stukken aan elkaar lijmt en decoratief én spiritueel repareert, door ze te verfraaien met goudpoeder! Het benadrukt de scheuren juist. Hadden wij maar gouddraad om de wereld te hechten.

Augustinus lijkt te vragen: 'Is dat wat je wil? Lopen mopperen: 'De tijden zijn slecht, de tijden zijn zwaar'? — 'Kom op! Wij zijn de tijden!' Wij moeten uitstijgen boven alleen het materiële. Het leven is veel groter; er is meer! Rumi verwoordt het een prachtig in een gedicht. Hij geeft ons leven als een soort herberg weer...

'...Elke ochtend weer nieuw bezoek; een vreugde, een depressie, een benauwdheid...

Verwelkom ze allemaal gastvrij; zelfs als er een menigte verdriet binnenstormt.

Behandel toch elke gast met eerbied...

Wees blij met iedereen die langskomt, de hemel heeft ze stuk voor stuk gestuurd om jou als raadgever te dienen...'

Als ik zo mezelf en de ander een plek mag geven, dan ontstaat er ruimte... Een vorm

Hadden wij maar gouddraad om de wereld te hechten

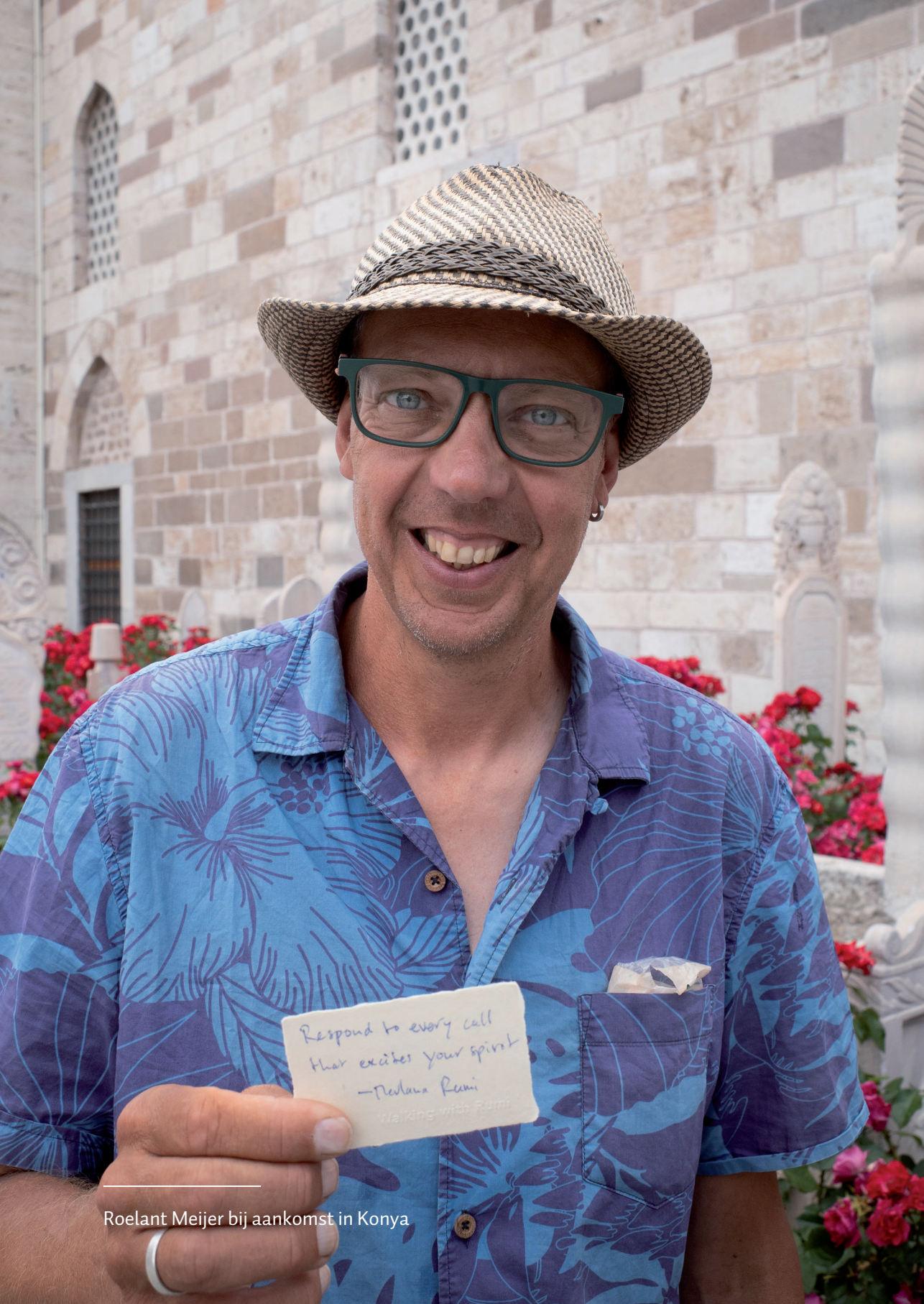
van gastvrijheid die niet letterlijk hoeft te betekenen dat je iedereen en alles maar binnen laat. Ja, dat je dat luisterend oorbent, dat je even aandacht en tijd en geduld voor iemand hebt. En dat je iedere gast met respect tegemoet treedt. O, en als je dan weer eens een 'opkikkertje' nodig hebt, luister dan naar het lied van Matthijn Buwalda: 'Hotel de hoop':

'Welkom in Hotel De Hoop
Voor vermoeiden en belasten
We zijn een bonte verzameling van vreemden
Maar onze waard kent al zijn gasten
Dit is de omgekeerde wereld
Hier heb je niets aan geld en goed
Hier staat een tafel van gelijkheid
Je bent hier meer dan wat je doet.'

Zullen we daar maar eens een keer afspreken?

Lieve groet, Mariella

Mariella Oberndorff is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

Respond to every call
that excites your spirit
-Neelana Rami
talking with Pami

Roelant Meijer bij aankomst in Konya

In gesprek met Roelant Meijer

Lieke Weima

Foto: Helene Timmers

Aan de hand van citaten van Augustinus spreekt Stad Gods dit keer met Roelant Meijer. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis mag worden.

Meestal staat hij aan de andere kant van de camera: voor Stad Gods heeft Roelant Meijer al heel wat portretfoto's gemaakt voor deze rubriek. En als vormgever en redactielid is zijn stem subtiel zichtbaar door het hele blad. Hij is grafisch ontwerper, 'walking artist', en vrijwilliger bij Casella. 'De wandelingen die ik maak en daarna verwerk in mijn eigen uitgaves, zie ik als een metafoor voor het leven. Twee jaar geleden wilde ik graag een lang stuk alleen lopen, en dan niet op een drukke platgetreden route. Toen ontdekte ik dat een Nederlandse Turk in Turkije nog niet zo lang geleden een pelgrimsroute had uitgezet naar het graf van de Middeleeuwse filosoof, dichter en mysticus Rumi. Die route ben ik gaan lopen en daarom ben ik me ook in Rumi gaan verdiepen. Ik heb spreuken van Rumi op kaartjes gezet en die heb ik onderweg uitgedeeld aan mensen. Ik gaf ze dan een hand met kaarten waaruit ze blind moesten kiezen. Daarna

fotografeerde ik hen en schreef over onze ontmoeting. Doordat ze blind moesten kiezen, voelde hun kaart voor hen vaak als een soort lotsbestemming. Dat was niet mijn bedoeling, maar het gebeurde zo. En ook bij mij vond er achteraf een soort verwerking plaats: wat mooi hoe die spreuk precies bij die persoon of die ontmoeting paste! Er was bijvoorbeeld iemand die fruit aan het snijden was en de helft aan mij gaf, en die trok de tekst: 'Alles wat je weggeeft, komt weer een keer bij je terug.' Dat is de kracht van die spreuken van Rumi, er zit iets universeels in maar het wordt ook bewaarheid.'

Citaat 1: Eensgezindheid bereiken we niet door elkaar de maat te nemen, maar door ons samen te richten op Christus.

'De mensen die ik onderweg tegenkwam, vond ik eigenlijk allemaal opvallend open en nieuwsgierig. En als ik dan vertelde dat ik naar de tombe van Rumi zou gaan, dan was er ineens een verbindende factor. Rumi is hun nationale held, en dan is er ineens iemand uit Nederland die in hem geïnteresseerd is! Daardoor was er meteen een basis en kwamen we dichter

Iets gezamenlijks waar je elkaar treft, is krachtig

bij elkaar. Als je iets gemeenschappelijks deelt, is het makkelijker om ook op andere vlakken nieuwsgierig naar elkaar te zijn. Dat is in veel dingen zo, als je je bijvoorbeeld samen voor iets gaat inzetten, is het ook veel minder erg dat je op andere vlakken misschien niet hetzelfde denkt. Als je samen de straat gaat schoonmaken maakt het niet zo heel veel uit wat je verder nog denkt. Iets gezamenlijks waar je elkaar treft, is heel krachtig. Misschien is dat dan wel Christus, maar zelf ben ik niet heel erg Christus-gericht. Voor mij is dat het mooie of het goede waar je je op richt.'

Citaat 2: Maak geen ruzie, maar als u ruzie hebt, maak er dan zo spoedig mogelijk een eind aan.

'Daar ben ik het niet mee eens – als je geen ruzie maakt, doe je geen recht aan je eigen gevoelens. Want soms ben je iets gewoon helemaal zat en als je het dan niet zegt, dan breekt dat jezelf op. Als je dan geen ruzie maakt en het laat sudderen, dan kan het tot iets belachelijks groots uitgroeien. Alleen heb ik zelf nooit zo goed geleerd om ruzie te maken. Het zit niet in mijn aard. Er zijn mensen die gaan gewoon heel hard schreeuwen en schelden, en die kunnen het dan ook weer goed vergeven, zo lijkt het.

Ik ben zelf vaak te voorzichtig; ik ben niet zo duidelijk in wat ik dan precies niet leuk of niet fijn vind. Daarmee wordt het voor de ander niet makkelijker: het kwetst ze wel, maar waar het precies over gaat of wat ik precies wil is niet zo helder. In mijn werk als zzp'er gaan opdrachtgevers weleens over mijn grenzen heen: dan ben ik aardig en dan willen ze meer dan dat ik ze kan bieden. Ik moet mezelf trainen om daar tegenin te gaan. Dan voelt het voor mij al alsof ik ruzie aan het maken ben, terwijl andere mensen het misschien heel normaal vinden dat je ook gewoon nee kunt zeggen. En mijn ervaring is meestal dat anderen mijn 'nee' dan ook makkelijk accepteren.'

Citaat 3: Fouten moet je aan het licht brengen, wel met liefde voor de mensen maar met afkeer van hun fouten.

'Ik ontmoette in Turkije een man die zijn laatste geld had geïnvesteerd in een schaapskudde, in de hoop dat hij daar rijk van kon worden. Maar hij was nog steeds arm, en hij klaagde bij mij. Toen trok hij deze spreuk van Rumi: 'Het is jouw licht dat de wereld verlicht'. En hij zei dankbaar: 'Ah, het licht in deze duistere wereld!' Dan ben ik blij dat er een beetje licht of hoop schijnt door wat daar fout gaat. Als ik die spreuk van Rumi vergelijk met

deze spreuk van Augustinus, dan vind ik Augustinus hier wel heel dwingend en belerend overkomen! Wie ben ik om te bepalen dat een ander iets fout doet, en is

Laten we waardering uitspreken voor de keren dat mensen het goed willen doen

het mijn taak om hen daarop te wijzen? Ik weet niet zo zeker of dat altijd mijn taak is, want ik doe het zelf ook niet allemaal goed. Het is heel makkelijk om te roepen dat iets fout is, maar het is heel moeilijk om iets écht goed te doen. Laten we waardering uitspreken voor de keren dat mensen het goed willen doen. Soms loopt iets niet zo goed of pakt iets fout uit en daar kun je het dan over hebben. Maar dat is iets anders dan: dit moet open gepeurd worden en dit moet op tafel komen... Als het heel ernstig is, ja. Maar heel veel kun je ook accepteren en voorbij laten gaan. Ik houd niet van dat woord 'fout'.

In de ontmoetingen in Turkije had ik ook helemaal geen oordeel. Ik was gewoon blij dat ik een mens tegenkwam, en

kijkers vertellen me dat ze dat terugzien in de foto. Zij zien wat ik toen ook zag: mensen die met een welkome authentieke houding zonder façade de ontmoeting aan willen gaan. Zij hebben door mijn foto de beleving die ik de eerste keer had. Maar ik kijk naar diezelfde foto en heb dan dus de beleving voor de tweede keer, en grappig genoeg krijg ik dan pas de traditionele vooroordelen die we allemaal hebben: dit zal wel een arme boer zijn en dat een gestudeerd persoon. Je verliest zo snel je onbevangenheid.

Rumi zegt: 'Voorbij goed en kwaad is een veld, daar zal ik je ontmoeten.' In mijn werk probeer ik ook altijd om openheid te creëren. Ik probeer beelden te maken waar je zelf nog een mening over kunt hebben. Je kunt een foto maken met een hele duidelijke focus, zodat je niet anders kunt dan kijken naar de rode auto in het midden. Bij mijn foto's is het moeilijker om te vertellen wat je ziet, maar er is hopelijk ruimte om je eigen interpretatie te geven. Categorieën als goed en fout werken dan niet. Het veld tussen goed en kwaad, daar in het midden, daarachter, daar zouden we elkaar moeten treffen. Daar is een zekere mildheid voor nodig. Misschien had Augustinus daar nog wat van kunnen leren.'

Bidden met je ogen open

Rachelle van Andel

Kijk maar. Wat zie je?

Dit keer geen foto gemaakt door mij, maar door Priyanshi Dubey toen ik afgelopen zomer in India was bij mijn schoonfamilie.

We vieren hier het Rakhi festival, ook wel Raksha Bandhan genoemd, wat vrij vertaald betekent: 'band van bescherming'.

Traditioneel staat de liefde tussen broer en zus centraal. De zus wikkelt kleurrijke armbanden om de pols van haar broer, een ritueel dat de verantwoordelijkheid die je in deze relatie naar elkaar hebt zichtbaar maakt. Maar juist in families gaat het ook niet altijd goed. Breuken en conflicten kunnen je van elkaar verwijderen.

Toch brengt dit ritueel je elk jaar weer opnieuw bij elkaar. Die kleurrijke band om je pols wordt dan meer dan een symbool: het is een belofte om over de ander te waken, om bescherming te bieden waar die nodig is en de band die je met elkaar hebt hoog te houden.

Niet alleen familie, maar ook andere mensen die je dierbaar zijn kun je een rakhi ombinden. De diepe band die je met elkaar hebt draag je dan letterlijk met je mee.

*Rachelle van Andel is predikant van Vrijburg Amsterdam.
Voorheen werkte ze als studentenpastor in Eindhoven en Maastricht.
Ze liep stage in klooster Casella.*

Narges Mohammadi ontving in 2023 de Nobelprijs voor de Vrede voor haar geweldloze strijd 'tegen de onderdrukking van vrouwen in Iran' en de bevordering van de mensenrechten voor iedereen.
(op de achtergrond Lale Gül). Beeld: Henri Luites.

‘Staak de strijd, erken dat ik God ben’ (Psalm 46,10)

Erik Borgman

Het is een paradox. In een tijd waarin we het gevoel hebben dat gemeenschappen uit elkaar vallen en wij steeds vaker tegenover elkaar staan, ontdekken we onze onderlinge afhankelijkheid. Immers, wie wordt aangevallen, zal zich verdedigen. Als je vijand zich bewapent, wil je verdedigingswapens hebben. In onze afkeer van elkaar gaan we steeds meer op elkaar lijken.

Niet automatisch goed nieuws

Dit laat allereerst zien dat wanneer we ons in elkaar herkennen, dat niet automatisch goed nieuws is. We kunnen ons herkennen in elkaars streven naar macht en ons erdoor laten aansteken. Dit betekent vervolgens dat het vinden van een weg vooruit een besluit vraagt. We moeten besluiten ons niet in onze angst voor elkaar te verschansen, maar te proberen vanuit het perspectief van een ander te denken.

De vraag is niet hoe we houden wat we hebben. De vraag is wat we te geven hebben en hoe de ander dat als gave kan ervaren. We moeten, met andere woorden, niet meer op elkaar gaan lijken. We moeten meer op God gaan lijken die zijn zon laat opgaan over slechten en goeden, en het

Vandaag de dag wordt oorlog vaak weer als oplossing voorgesteld

laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen (Matteüs 5,45).

In heel korte tijd is de wereld ingrijpend veranderd. Nog niet zo lang geleden wilden velen niet langer spreken over een rechtvaardige oorlog, maar alleen nog over rechtvaardige vrede. Oorlog is nooit de oplossing voor problemen, werd paus Franciscus niet moe om te zeggen en hij vond veel instemming. Maar vandaag de dag wordt oorlog vaak wel weer als oplossing voorgesteld. Pleidooien voor ontwapening gelden als naïef. Steeds meer mensen lijken te geloven dat het leven een kwestie is van winnen of overwonnen worden. Als geweld onvermijdelijk is, kun je maar beter de sterkste zijn.

Vrede die bestaat in onvrede

Daar is inderdaad geen speld tussen te krijgen. Maar in toenemende mate is de

redenering blijktbaar ook: als anderen geloven dat geweld onvermijdelijk is, kun je maar beter de sterkste zijn. Hiermee wordt de eigen verantwoordelijkheid afgeschoven. De vraag is uiteindelijk en onontkoombaar: wat vinden wij? En zijn we bereid daarnaar te handelen? Geloven wij in werkelijke vrede of alleen in tijdelijke wapenstilstanden tussen de uitbraken van geweld in?

Psalm 46 zingt dat God wereldwijd oorlogen uitbant, bogen en lansen verbrijzelt. God zelf wordt sprekend opgevoerd: 'Staak de strijd, en erken dat Ik God ben, verheven boven de volken, verheven boven de aarde' (vers 10-11). Gods verhevenheid betekent blijktbaar dat als wij juichen om de overwinning, Hij bij het verdriet en het lijden is van de overwonnenen. Zoals God andersom bij ons verdriet en lijden is als wij overwonnen worden. Vrede bestaat niet in het uitschakelen van alle vermeende tegenstanders. Vrede bestaat in verbondenheid met onze vermeende tegenstanders vanuit de erkenning dat God hoe dan ook hun God is, en zij hoe dan ook Gods kinderen. Vanuit niet alleen het beredeneerde inzicht, maar vanuit de tot ervaring geworden overtuiging dat hun pijn onze pijn is. Ook en juist als we deze pijn

Vrede bestaat op dit moment van toenemende oorlogstaal uit onvrede

niet zomaar kunnen wegnemen. Zo bestaat wat mij betreft vrede op dit moment van toenemende oorlogstaal vreemd genoeg uit onvrede. Onvrede met het gemak waarmee over oorlog wordt gesproken als reële mogelijkheid. Onvrede met het verdwijnen van het inzicht dat soms bewapening onvermijdelijk is, maar wel een diepe nederlaag. Alleen ontwapening kan een overwinning zijn! Onvrede dat maar zo weinig gesprekken gaan over hoe zwaarden in ploegen kunnen worden omgesmeed en speren in snoeimessen. Zodat we ons voorbereiden op het oogsten van voedsel voor het leven, in plaats van dat we ons ermee tevreden stellen dood en verderf te zaaien.

Erik Borgman is lekendominicaan en emeritus-hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Augustinus

Wanneer je over een mens oordeelt,
heb dan de mens lief maar haat zijn fout.
Heb niet omwille van de mens de fout lief
en haat de mens niet omwille van de fout.
De mens is je naaste.
De fout is de vijand van je naaste.
Je houdt van je vriend als je haat wat hem schaadt.

Augustinus, preek 49,5 in:
Schatkamer van het geloof

Alledaags pelgrimeren

We rijden van het vliegveld naar ons hotel in Rio de Janeiro voor een cursus van mijn werk. Buiten schuiven kleine huizen voorbij, met een wirwar aan kabels. Mensen verkopen eten langs de snelweg. Dan duiken we een tunnel in. Minutenlang flitsen lampen langs de autoruit. Als we weer boven komen, hap ik naar adem. Grasvelden. Palmbomen. Een brede, groene boulevard. Rust. Rijkdom. Alsof we ongemerkt een andere wereld zijn ingereden.

Ik moet denken aan de krantenkop: 'Nergens in Nederland is de kloof tussen gezond en ongezond zo groot als bij deze spoorlijn.' Elke week fiets ik er onderdoor naar volleybaltraining: de spoorlijn tussen Overvecht en Tuinwijk in Utrecht. Vijf jaar verschil in levensverwachting. Dertien gezonde levensjaren.

Ik merk hoe mijn schouders ontspannen zodra ik aan de tuinrijke kant ben: confronterend... Tegelijk blijft mijn hoofd in de tunnel en lukt het me niet om de grenservaring los te laten. Ja, het is verleidelijk om me terug te trekken. Om op teenslippers over het strand van Rio te lopen en de rest niet te zien. Sociale media fluisteren me toe dat ik het 'verdiend' heb. #TreatYourself.

Maar dat wegkijken lijkt soms meer op panisch ontwijken, waardoor het mij juist in z'n greep houdt. In deze veertigdagentijd vast ik daarom, om de strijd tussen comfort en ongemak aan te gaan. En oefen ik om op die breuklijn te leven waar we allemaal kunnen komen. Wandel je mee langs de spoorlijn?

Wat speelt er in De Spil

Marianne Groen is coördinator van De Spil, een oecumenische gemeenschap die al 30 jaar retraites ‘tussen herberg en klooster’ faciliteert. In 2023 begon De Spil een retraitecentrum in Hilversum op de plek die voorheen Casella was.

De Spil-gemeenschap is gewend op de Monnikenberg. Sinds we daar verblijven heeft Maarten, een van de coördinatoren, daar met zijn gezin een woonplek. Er is toezicht nodig op de gebouwen. Het is een hele taak om alles tijdig schoon te hebben en op orde voor de gasten: voldoende boodschappen in huis, schoon wasgoed in de kast en het binnenklimaat afgestemd op de buitentemperatuur. En natuurlijk de tuin: in het najaar snoeien en alles ontdoen van bladeren. Maarten en Marjolein werken met een team van vrijwilligers. Deze ‘gemeenschap’ vormt de basis voor onze gastvrijheid.

Nu we weten dat we in Hilversum mogen blijven, zien we uit naar uitbreiding: meer vrijwilligers die graag helpen. De Spil gemeenschap beweegt zich ‘tussen herberg en klooster’. ‘Als de herberg niet op orde is, dan wordt het in de kapel [het klooster] ook niks’, zei onze oprichter Victor altijd. Gastvrijheid is de voorwaarde voor ‘ont-moeting’. Een warme plek waar eten is en een schoon bed, waar je gezien en gehoord wordt. Ook als er buiten een dik pak sneeuw ligt, zoals begin januari 2026. Als het goed is met de gastvrijheid kun je rusten en genieten van Gods schoonheid.

Vrede is onvoorwaardelijk

Gastschrijver: Marthe Walter

Als je me voor 2020 had verteld dat mijn moeder en ik elkaar kwijt zouden raken door politieke meningsverschillen, dan had ik je vreemd aangekeken. En toch was dat precies wat er in de zomer van 2021 gebeurde. Na een ruzie op WhatsApp waarin ik probeerde om mijn moeder te ontmoedigen om coronagerelateerde content op het internet te plaatsen, werd ik door haar geblokkeerd. Van de een op de andere dag veranderde ons contact van bijna dagelijkse gesprekken naar een totale radiostilte. Wij waren niet de enige familie met een breuklijn. In 2023 hadden 1,4 miljoen Nederlanders minder tot geen contact meer met familie of vrienden vanwege meningsverschillen over maatschappelijke onderwerpen.

De meeste familiebreuken ontstaan door affectieve polarisatie. Dat is de kloof die ontstaat door hoe we over elkaar denken: ‘Alle ongevaccineerden zijn complotdenkers’ bijvoorbeeld. We verwonderen ons niet meer over de gedachten van de ander, maar we veroordelen hen omdat ze zo van onze eigen gedachten verschillen. Dit in tegenstelling tot ideologische polarisatie, waar het gaat over de tegenstellingen

tussen verschillende opvattingen: ‘Vertel me eens waarom je ervoor koos om je niet te vaccineren?’ bijvoorbeeld. Door affectieve polarisatie zien we steeds minder mens en steeds meer mening, waardoor het moeilijker wordt om de mens achter de mening te zien. Vrede lijkt daardoor steeds verder te zoeken.

Polarisatie raakt ons niet alleen maatschappelijk, maar ook intiem: in onze (liefdes)relaties. Als er één ding is dat ik leerde van de breuk met mijn moeder, dan is het dit: houden van is rouwen van. Je neemt steeds opnieuw afscheid van wie de ander was. We kunnen niet verlangen dat kinderen altijd klein blijven en onze ouders altijd in goede gezondheid. Wie van elkaar houdt, heeft zich steeds opnieuw met elkaar te verbinden. Wanneer het je lukt om nieuwsgierig te blijven naar wie de ander aan het worden is, is het mogelijk om in verbinding te blijven of een verbinding te herstellen.

Met de wijsheid van nu zie ik dat de liefde tussen mij en mijn moeder nooit verdwenen was. De breuk ontstond omdat we voorwaarden aan onze relatie stelden: elkaar probeerden te vertellen

Wie van elkaar houdt, heeft zich steeds opnieuw met elkaar te verbinden

wat we wel of niet moesten geloven of wel of niet op het internet moesten delen. De ondertiteling van dat alles was liefde. We wilden dat onze relatie zou blijven zoals hij was. We hadden niet door dat we daardoor juist de mogelijkheid voor een nieuwe relatie onmogelijk maakten. Na tien maanden zonder contact, leek de drempel om de verbinding te herstellen alleen maar groter. We vonden beiden rust in de stilte. Opeens was er ook iets te verliezen wanneer we elkaar opnieuw zouden opzoeken en dus stelden we het uit. Tot de dag dat mijn kat Simba een ongeluk kreeg en mijn moeder voor het eerst weer in contact kwam. Opeens was er weer een overeenkomst tussen ons: de liefde en zorgzaamheid voor mijn kat. Na Simba's operatie kwam mijn moeder op ziekenbezoek en zo herstelde langzaam maar zeker ons contact.

De relatie tussen mij en mijn moeder is niet hetzelfde als voor de breuk en dat is oké. We kijken ieder met onze eigen bril naar de wereld en we durven ons weer te verwonderen over de verschillen in plaats van elkaar erop te veroordelen. Het is niet altijd gemakkelijk, maar we leerden dat je het niet altijd eens hoeft te zijn om samen te zijn. Echte vrede ontstaat

wanneer we ons onvoorwaardelijk met elkaar verbinden en nieuwsgierig blijven naar elkaar.

Marthe Walter is een echte multi-passionate die boeken schrijft, trainingen en inspirational talks geeft, schrijvers coacht én mensen leert salsadansen. Marthe gelooft dat inspiratie de beste motivatie is en deelt daarom verhalen over de lessen die ze in haar leven leert. Zij schreef o.a. 'Ik wil gewoon mijn moeder terug - Hoe we elkaar kwijtraakten door polarisatie' (2024).

Ondersteun Villa Vrede

door Jaap Meeuwsen

34 kinderen uit groep 8 kwamen op bezoek. We verwachtten drukke, ketende kinderen die ons inloopcentrum misschien een beetje saai zouden vinden. We kregen stille bedrukte koppies. Kinderen die zich bewust waren van de serieuze globale dreigingen. Iedereen kende de pestkoppen Trump en Poetin. We waren geraakt en ontroerd door de timide en verslagen houding van de leerlingen, voortkomend uit de (wereld)politiek. De vrees voor oorlog waarde door de groep.

Het maakte het extra waardevol onze bezoekers aan het woord te laten over hun leven. Het gaf de leerlingen het inzicht dat ze ook op een andere manier naar de wereld kunnen kijken en dat ze zich niet hoeven te laten overtuigen door onheilsprofeten en oorlogshiters. Dat openheid en delen gezelliger is en dat het kleine beetje dat je zelf doet voor de vrede heel waardevol is. Een stuk opgewekter keerden ze weer huis-/schoolwaarts.

Doneer aan Villa Vrede

Villa Vrede is een inloop- en activiteitscentrum in Utrecht voor mensen zonder verblijfspapieren, z.g. ongedocumenteerde mensen. In Nederland zijn duizenden mensen zonder papieren, die veelal een marginaal bestaan hebben. Villa Vrede is een veilige plek, waar ze zichzelf mogen zijn en een zinvolle dagbesteding krijgen. Wij geven Nederlandse les, cursussen en activiteiten. Per jaar ontvangen we zo'n honderd nieuwe bezoekers, uit 24 verschillende landen. Villa Vrede is vijf dagen in de week open.

Maak uw gift over op:
NL76 INGB 0003824429
ten name van
Zusters Augustinessen
o.v.v. Villa Vrede

Gevonden voorwerp

Marie Hansen-Couturier

Passend bij deze
Veertigdagentijd is het
gevonden voorwerp dit keer
'Het lege kruis', gemaakt door
de augustijn Thomas Rodr.
Gerben Zweers vertelt: 'Van
het lichaam van Jezus zie je
alleen de contouren. Je ziet Hem
wel, maar ook weer niet. Ik zie
daarin zowel de gekruisigde
als verrezene Christus. Het kruis
heeft alleen betekenis omdat
er verrijzenis is. Ik zie van God
ook alleen maar de contouren.
Ik kan Hem niet aanraken. Ik
kan wel merken wat Hij met mij
doet en met anderen doet, ik zie
sporen van Hem in de schepping
en in wie mensen zijn. Het
zijn sporen van de Verrezene.
Die komen mij tegemoet.'

Kloosterpost

Samengesteld door zr. Marie Madeleine Maas en zr. Anne Nij Bijvank

Verlicht!

Wie ons op Facebook heeft gevolgd, zal het gezien hebben: de verschillende poorten die zich openden op weg naar Kerstmis. De PR-groep die dat verzorgd had, was geïnspireerd door museum Orientalis in Nijmegen, waar deze winter ook een expositie was over verschillende lichtfeesten. Mooie gelegenheid om samen met Casella daar een kijkje te nemen. In het donker met mooie verlichting op bomen en beelden hebben we het park verkend. De huisjes en poorten waren prachtig verlicht en het geheel was sprookjesachtig. In een herberg hebben we samen heerlijk iets gegeten en weer opgewarmd onze weg vervolgd. Het was goed zo samen op stap te zijn. (MM)

Vrienden BEDANKT!

Bij de eerste Stad Gods van deze jaargang hebben wij een verzoek meegestuurd voor een bijdrage. Heel veel van u hebben daarop gereageerd door de machtiging terug te sturen of door zelf iets over te maken. Hartelijk dank, het is voor zusters en redactie heel bemoedigend om te ervaren hoe onze vrienden van de Stad Gods met ons meelevend. We hebben altijd even tijd nodig om alles te verwerken. Mogelijk zijn nog niet alle machtigingen geïnd, maar dat gebeurt dan alsnog de komende maanden. Velen spraken ook hun waardering uit voor ons blad Stad Gods. Die reacties delen we met onze redactie en met de zusters. U weet dat onze redactie bestaat uit enkele zusters en een aantal enthousiaste vrijwilligers. Naast Eric Borgman is er een groep jonge mensen die mee zorgdraagt voor de lay-out en voor de artikelen. Zonder u en zonder hen zou het allemaal niet lukken! Vrienden bedankt! (ANB)

Zuster Simona van Bakel

Nuenen 22 april 1929

De Bilt 12 januari 2026

Zuster Simona werd geboren als derde in een gezin van tien kinderen. Na de Mulo ging Zus verder studeren en was ze betrokken bij de jeugdbeweging, het Genoveva-gilde. Via de Stad Gods kwam zij in aanraking met de Augustinessen.

Ze heeft in veel huizen gewoond: Valkenswaard, Maastricht, Amsterdam, Hilversum, Utrecht, Someren en de laatste jaren in Hof van De Bilt. Haar taken waren divers: zorg voor moeders en kinderen in het gastenverblijf, voor de jongeren die assisteerden bij de werkzaamheden in Maastricht, leiding van de Vriendendienst. Simona heeft veel voor mensen mogen betekenen. Ze had een goede band met haar broer, die kunstenaar was en haar tekenles gaf. Ze was ook een echte tuinvrouw. Zowel in Maastricht als Amsterdam heeft ze haar 'groene vingers' dienstbaar gemaakt. De laatste jaren werd ze steeds hulpbehoevender, maar wat haar blij maakte, waren roze bloemen: azalea's of begonia's. Bloemen die ze met zoveel liefde verzorgde. Simona, dank voor jouw leven als medezuster. Dat je mag zijn in vrede.

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Voor de privacyverklaring van de zusters augustinessen verwijzen we u naar:
www.zustersaugustinessen.nl/privacyverklaring

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de Augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtengoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Milou de With

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: De Toekomst Hilversum

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachele van Andel, Erik Borgman, Anne Nij Bijvank, Nikki Mousset, Lieke Weima

Aan dit nummer werkten mee:

Anja den Bok, Ieke van Dam, Marianne Groen, Marie Hansen-Couturier, Jaap Meeuwssen, Roelant Meijer, Nikki Mousset, Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff, Helene Timmers, Marthe Walter

Beeld: Anja den Bok (p.21,24), Marie Broeckman (p.19), Leonie van Bruggen (pag. 20), Priyanshi Dubey (p.10), Marianne Groen (p.17), Henri Luites (cover, p.2,12) Roelant Meijer (p.4,5,16), Helene Timmers (p.6), Nazrina Rodjan (p.15)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijfmaal per jaar, in een oplage van 5.000 per editie. Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer', straat + huisnummer, postcode en plaats.

Op de koffie met Nikki Mousset

Tekst en foto: Anja den Bok

Wat is vrijwilligerswerk? En waarom doe je het? 'Hoe we nu tegen vrije tijd aankijken is heel anders dan vijftig jaar geleden.' zegt Nikki (33). Het enthousiasme om haar vrije tijd in te zetten voor anderen kreeg ze mee van haar moeder, die als jonge vrouw in de jaren '80 een jaar als vrijwilligster werkte bij het Sociaal Diaconaal Jaar van de zusters in Hilversum. En van haar oma die haar leven lang vrijwilligerswerk deed, onder andere door het verkopen van loten voor Meisjesstad. Zo raakte ook Nikki geïnspireerd om haar vrije tijd in te zetten, onder meer als schrijfster van een vaste rubriek in dit blad.

Voor veel jonge mensen is dat echter ongewoon. Vrijwilligerswerk wordt al snel gezien als 'werk'. Waarom zou je je schaarse vrije tijd besteden aan anderen en niet aan jezelf? Die omslag in denken maakte Nikki dankzij haar samenwerking met de zusters. Hun werk beschouwden zij niet als werk, maar als iets wat je gewoon doet. Dag en nacht, zonder vergoeding en zonder veel vrij te besteden tijd.

Onze wereld draait vandaag te veel om eigenbelang, vindt Nikki. Als vrijwilliger verbinding maken met anderen, hoe klein de bijdrage ook lijkt, geeft het gevoel samen onderdeel te zijn van een groter geheel en dat maakt het leven zoveel rijker.

